

Čís. 1504.

Ponechá-li si zaměstnanec předmět, svěřený mu k výkonu služby, i poté, kdy měl jej zaměstnavateli vrátiti, jde o zpronevěru, nikoliv o krádež.

(Rozh. ze dne 18. února 1924, Kr I 282/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Lito-
měřicích ze dne 16. února 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zlo-
činem krádeže dle §§ů 171, 176 II. c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek
a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud dospěl k odsuzujícímu výroku ohledně krádeže sví-
tilny nesprávným použitím zákona a jest stížnosti uplatňovaný zmatek
dle čís. 10 Šu 281 tr. ř. opodstatněn. Nalézací soud zjišťuje totiž ohledně
svítilny, že byla obžalovanému vydána správou dráhy k výkonu služby
dopravní a že byl povinen při svém přidělení ke službě skladištní sví-
tilnu zase vrátiti. Když tak neučinil, nýbrž uschoval svítilnu ve svém
bytě na skřini, má první soud za to, že obžalovaný vzal ji s sebou domů
v úmyslu, by ji odňal vlastníku, t. j. své zaměstnavatelce, státní dráze.
Stížnost namítá, že obžalovaného nelze vinit z krádeže svítilny, ježto
ji dostal k výkonu služby a nabyt řádně jejího držení. Správa dráhy byla
ovšem oprávněna, žádati za její vrácení, poněvadž se propůjčení tako-
vých věcí vede v patrnosti; ale dokud se tak nestalo, mohl prý míti ob-
žalovaný za to, že může svítilnu podržeti nadále a nelze prý tedy mlu-
viti ani o zpronevěře. Pro otázku, zda jest tu skutková podstata krá-
deže či zpronevěry, záleží na tom, zda byla věc, jež jest předmětem
závadného jednání — zde svítilna — přenechána pachateli do faktické
moci, čili nic. V té příčině vysvětluje ze zjištění soudu, že svítilna byla
obžalovanému odevzdána se závazkem, že ji vrátí, bude-li přeložen ke
službě skladištní, že tedy přešla z faktické moci dráhy do faktické moci
obžalovaného, který po skončení služby dopravní měl svítilnu dráze
vrátiti; byla tudíž obžalovanému svěřena. Za svěřenou ve smyslu Šu 181
tr. zák. sluší totiž pokládati věc, jež se v moc někoho jiného dostane
z vůle vlastníka nebo dosavadního držitele na podkladě dohody, podle
níž má přejímatel věcí v určitém směru naložiti. To plyne ze systema-
tiky trestního zákona, připínajícího ustanovení o zpronevěře k ustan-
ovením o krádeži, čímž vyniká rozdíl skutečného poměru pachatelova
k předmětu jeho deliktu. Kdežto při krádeži zloděj, aby mohl pro svůj
užitek naložiti věci cizí, musí porušiti cizí držení, musí věc z cizího
držení a bez držitelova přivolení teprve odnít, nakládá zpronevěřitel
jako svou věcí, jež z vůle oprávněného v jeho moci již se nalézá.
V tomto případě nelze tudíž mluvíti o tom, že svítilna byla v držení
dráhy, ježto přešla s vůlí její do faktické moci obžalovaného, který i
poté, když přeložen byl ke službě skladištní, byl nadále ve službě dráhy,

jež věděla velmi dobře o tom, má-li obžalovaný nějakou její věc, ježto přece měla inventář všech věcí propůjčených zaměstnancům, takže mohla žádati za vrácení svítilny, jsoucí v moci obžalovaného. Výrok nalézacího soudu ohledně odsouzení obžalovaného pro krádež svítilny spočívá tudíž na mylném výkladě zákona, poněvadž jednání to správně bylo by podřaditi pod skutkovou podstatu zpronevěry, k níž stačí, že pachatel svěřené věci nevydá v čas, kdy ji vydati má, ať si sám ji zadržuje, nebo zatajuje, nebo s ní již disponoval.

Čís. 1505.

Nezáleží na tom, zda byla škoda pachatelem nahrazena (§ 229 b) tr. zák.) před soudním úkonem, majícím za následek přerušení promlčení (druhá věta §u 22 7 tr. zák.), či po tomto úkonu, jen když se tak stalo do vynesení rozsudku nalézacím soudem.

(Rozh. ze dne 18. února 1924, Kr II 123/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 22. ledna 1923, pokud jím byl obžalovaný sprostěn dle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin krádeže dle §§ů 171, 176 II. c) tr. zák.

Důvody:

Napadený rozsudek má sice za to, že jest skutková podstata zločinu krádeže dána, sprostňuje však obžalovaného z obžaloby z důvodu promlčení, dovozuje, že více než 5 roků uplynulo od doby, kdy obžalovaný čin spáchal, že pachatel nemá žádného užitku ze zločinu v ruce, jelikož nalezená platina byla poškozenému záводу vydána a obžalovaný nedopustil se po čas, ku promlčení stanovený žádného zločinu. Stížnost veřejného žalobce napadá tento výrok důvodem zmatečnosti dle čís. 9 b) §u 281 tr. ř. Nelze s ní souhlasiti. Pro náhled, jí hájený, že náhrada škody musí nastati před provedením úkonu, působícího přerušení promlčení, neposkytuje zákon opory. Platný zákon trestní nespokojuje se ovšem s uplynutím doby, nýbrž činí v §u 229 tr. ř. promlčení závislým na řadě dalších podmínek, žádaje obzvláště, by pachatel neměl již žádného užitku z trestného činu (písm. a), by nahradil podle své možnosti způsobenou škodu (písm. b) a by se po čas, ku promlčení určený, nedopustil nového zločinu (písm. d). Má-li podmínkou touto býti podáno svědectví o tom, že se pachatel polepšil, slouží první dvě podmínky zřejmě zájmům osoby, trestným činem poškozené, třebaže snad podmínka písm. b) poukazuje současně k požadavku, by pachatel osvědčil účinnou lítost. Promlčením nastavší beztrestnost pachatelova nemá se přičítati právnímu citu obyvatelstva, nanejvýš poškozeného, který by asi těžce nesl, že pachatele nestihne trest, ačkoliv trvá — v celku nebo částečně — ještě přesun, nastavší trestným činem co do majetkových poměrů ve prospěch pachatelův a na úkor poškozeného, a při-